

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 391

Phẩm 71: ĐEM LẠI SỰ THÀNH TỰU CHO HỮU TÌNH (2)

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo khi an trú nơi Thánh đế khổ chẳng đắc Thánh đế khổ, chẳng đắc chủ thể an trú, chẳng đắc đối tượng được an trú, chẳng đắc việc an trú, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà an trú nơi Thánh đế khổ, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo khi tu Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng đắc Thánh đế tập, diệt, đạo, chẳng đắc chủ thể an trú, chẳng đắc đối tượng được an trú, chẳng đắc việc an trú, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà an trú nơi Thánh đế tập, diệt, đạo, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu bốn Tĩnh lự, chẳng đắc bốn Tĩnh lự, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu bốn Tĩnh lự, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, chẳng đắc bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tám Giải thoát, chẳng đắc tám Giải thoát, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tám Giải thoát, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, chẳng đắc tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương

tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng đắc tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tất cả pháp môn Đà-la-ni, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng đắc tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tất cả pháp môn Tam-ma-địa, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành pháp môn giải thoát Không, chẳng đắc pháp môn giải thoát Không, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu pháp môn giải thoát Không, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, chẳng đắc pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành bậc Cực hỷ, chẳng đắc bậc Cực hỷ, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu bậc Cực hỷ, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, chẳng đắc bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành năm loại mắt, chẳng đắc năm loại mắt, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

năm loại mắt, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành sáu phép thần thông, chẳng đắc sáu phép thần thông, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu sáu phép thần thông, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành mười lực của Phật, chẳng đắc mười lực của Phật, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu mười lực của Phật, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, chẳng đắc bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, chẳng đắc ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, chẳng đắc tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành pháp không quên mất, chẳng đắc pháp không quên mất, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu pháp không quên mất, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tánh luôn luôn xả, chẳng đắc tánh luôn luôn xả, chẳng đắc chủ

thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tánh luôn luôn xả, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành trí Nhất thiết, chẳng đắc trí Nhất thiết, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu trí Nhất thiết, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, chẳng đắc trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành tất cả hạnh Đại Bồ-tát, chẳng đắc tất cả hạnh Đại Bồ-tát, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu tất cả hạnh Đại Bồ-tát, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, khi tu hành quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, chẳng đắc quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, chẳng đắc chủ thể tu, chẳng đắc đối tượng tu, chẳng đắc việc tu, cũng chẳng xa lìa các pháp như thế mà tu quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, thì Đại Bồ-tát ấy có thể thành tựu viên mãn việc tu tập theo con đường của Bồ-tát.

Này Thiện Hiện, như vậy Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tu tập theo con đường của Bồ-tát khiến được viên mãn, có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Bấy giờ, Cụ thọ Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, thế nào là Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, dũng mãnh dốc sức tu tập theo con đường của Bồ-tát?

Phật dạy:

–Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp sắc, chẳng ly tán sắc; chẳng hòa hợp thọ, tưởng, hành, thức, chẳng ly tán thọ, tưởng, hành, thức. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp nhãn xứ, chẳng ly tán nhãn xứ; chẳng hòa hợp nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, chẳng ly tán nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp sắc xứ, chẳng ly tán sắc xứ; chẳng hòa hợp thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, chẳng ly tán thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp nhãn giới, chẳng ly tán nhãn giới; chẳng hòa hợp nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới, chẳng ly tán nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp sắc giới, chẳng ly tán sắc giới; chẳng hòa hợp thanh, hương, vị, xúc, pháp giới, chẳng ly tán thanh, hương, vị, xúc, pháp giới. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp nhãn thức giới, chẳng ly tán nhãn thức giới; chẳng hòa hợp nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới, chẳng ly tán nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp nhãn xúc, chẳng ly tán nhãn xúc; chẳng hòa hợp nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc, chẳng ly tán nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, chẳng ly tán các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra; chẳng hòa hợp các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra, chẳng ly tán các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp địa giới, chẳng ly tán địa giới; chẳng hòa hợp thủy, hỏa, phong, không, thức giới, chẳng ly tán thủy, hỏa, phong, không, thức giới. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp nhân duyên, chẳng ly tán nhân duyên; chẳng hòa hợp đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên, chẳng ly tán đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp các pháp từ duyên sinh ra, chẳng ly tán các pháp từ duyên sinh ra. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp vô minh, chẳng ly tán vô minh; chẳng hòa hợp hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não, chẳng ly tán hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp Bồ thí ba-la-mật-đa, chẳng ly tán Bồ thí ba-la-mật-đa;

chẳng hòa hợp Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa, chẳng ly tán Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp pháp không bên trong, chẳng ly tán pháp không bên trong; chẳng hòa hợp pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, chẳng ly tán pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp bốn Niệm trụ, chẳng ly tán bốn Niệm trụ; chẳng hòa hợp bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, chẳng ly tán bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp Thánh đế khổ, chẳng ly tán Thánh đế khổ; chẳng hòa hợp Thánh đế tập, diệt, đạo, chẳng ly tán Thánh đế tập, diệt, đạo. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp bốn Tĩnh lực, chẳng ly tán bốn Tĩnh lực; chẳng hòa hợp bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, chẳng ly tán bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp tám Giải thoát, chẳng ly tán tám Giải thoát; chẳng hòa hợp tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, chẳng ly tán tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp pháp môn Đà-la-ni, chẳng ly tán pháp môn Đà-la-ni; chẳng hòa hợp pháp môn Tam-ma-địa, chẳng ly tán pháp môn Tam-ma-địa. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp pháp môn giải thoát Không, chẳng ly tán pháp môn giải thoát Không; chẳng hòa hợp pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, chẳng ly tán pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp bậc Cực hỷ, chẳng ly tán bậc Cực hỷ; chẳng hòa hợp bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, chẳng ly tán bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp năm loại mắt, chẳng ly tán năm loại mắt; chẳng hòa hợp sáu phép thần thông, chẳng ly tán sáu phép thần thông. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp mười lực của Phật, chẳng ly tán mười lực của Phật; chẳng hòa hợp bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, chẳng ly tán bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, chẳng ly tán ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ; chẳng hòa hợp tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, chẳng ly tán tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp pháp không quên mất, chẳng ly tán pháp không quên mất; chẳng hòa hợp tánh luôn luôn xả, chẳng ly tán tánh luôn luôn xả. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp trí Nhất thiết, chẳng ly tán trí Nhất thiết; chẳng hòa hợp trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, chẳng ly tán trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp quả Dự lưu, chẳng ly tán quả Dự lưu; chẳng hòa hợp quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác, chẳng ly tán quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, nếu Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, chẳng hòa hợp tất cả hạnh Đại Bồ-tát, chẳng ly tán tất cả hạnh Đại Bồ-tát; chẳng hòa hợp quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, chẳng ly tán quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật. Vì sao? Vì các pháp như thế đều không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán.

Này Xá-lợi Tử, như thế là Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa dũng mãnh đốc sức tu đạo Bồ-đề.

Bấy giờ, Cụ thọ Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả các pháp hoàn toàn không có tự tánh để có thể hòa hợp, ly tán thì tại sao Đại Bồ-tát nêu dẫn, phát huy Bát-nhã ba-la-mật-đa khiến các Đại Bồ-tát ở trong đó tu học?

Bạch Thế Tôn, nếu Đại Bồ-tát chẳng học Bát-nhã ba-la-mật-đa thì chẳng bao giờ có thể đạt được đối tượng mong cầu là quả vị Giác ngộ cao tột?

Phật dạy:

–Này Xá-lợi Tử, đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Nếu Đại Bồ-tát chẳng học Bát-nhã ba-la-mật-đa thì chẳng bao giờ có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Xá-lợi Tử, các Đại Bồ-tát cần phải học Bát-nhã ba-la-mật-đa mới có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Xá-lợi Tử, đối tượng mong đạt tới của các Đại Bồ-tát là quả vị Giác ngộ cao tột cần phải có phương tiện thiện xảo mới có thể chứng đắc, chứ chẳng phải không có phương tiện thiện xảo mà có thể chứng đắc.

Này Xá-lợi Tử, các Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, nếu thấy có tự tánh của các pháp có thể nắm bắt được thì nên có thể chấp thủ, nhưng chẳng thấy có tự tánh của các pháp có thể nắm bắt được thì sẽ chấp giữ cái gì, nghĩa là chẳng chấp giữ đây là Bát-nhã ba-la-mật-đa, đây là Tinh lự ba-la-mật-đa, đây là Tinh tấn ba-la-mật-đa, đây là An nhẫn ba-la-mật-đa, đây là Tịnh giới ba-la-mật-đa, đây là Bồ thí ba-la-mật-đa; đây là sắc, đây là thọ, tưởng, hành, thức; đây là nhãn xúc, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; đây là sắc xúc, đây là thanh, hương, vị, xúc, pháp xúc; đây là nhãn giới, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới; đây là sắc giới, đây là thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; đây là nhãn thức giới, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới; đây là nhãn xúc, đây là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; đây là các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, đây là các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra; đây là địa giới, đây là thủy, hỏa, phong, không, thức giới; đây là nhân duyên, đây là đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; đây là các pháp từ duyên sinh ra; đây là vô minh, đây là hành, thức, danh sắc, lục xúc, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não; đây là Bồ thí ba-la-mật-đa, đây là Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tinh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa; đây là pháp không bên trong, đây là pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; đây là bốn Niệm trụ, đây là bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo; đây là Thánh đế khổ, đây là Thánh đế tập, diệt, đạo; đây là bốn Tinh lự, đây là bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; đây là tám Giải thoát, đây là tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; đây là tất cả pháp môn Đà-la-ni, đây là tất cả pháp môn Tam-ma-địa; đây là pháp môn giải thoát Không, đây là pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; đây là bậc Cực hỷ, đây là bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân; đây là năm loại mắt, đây là sáu phép thần thông; đây là mười lực của Phật, đây là bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng; đây là ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, đây là tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; đây là pháp không quên mất, đây là tánh luôn luôn xả; đây là trí Nhất thiết, đây là trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; đây là quả Dự lưu, đây là quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác; đây là tất cả hạnh Đại Bồ-tát, đây là quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật; đây là phạm phu; đây là Thanh văn; đây là Độc giác; đây là Bồ-tát; đây là Như Lai.

Này Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, rõ biết như thật về tất cả pháp tánh đều chẳng thể nắm bắt được, đó là Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, Tinh lự ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, Tinh tấn ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, An nhẫn ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, Tịnh giới ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, Bồ thí

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt; sắc chẳng thể nắm bắt, thọ, tưởng, hành, thức chẳng thể nắm bắt; nhãn xứ chẳng thể nắm bắt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ chẳng thể nắm bắt; sắc xứ chẳng thể nắm bắt, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẳng thể nắm bắt; nhãn giới chẳng thể nắm bắt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới chẳng thể nắm bắt; sắc giới chẳng thể nắm bắt, thanh, hương, vị, xúc, pháp giới chẳng thể nắm bắt; nhãn thức giới chẳng thể nắm bắt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới chẳng thể nắm bắt; nhãn xúc chẳng thể nắm bắt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc chẳng thể nắm bắt; các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra chẳng thể nắm bắt, các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra chẳng thể nắm bắt; địa giới chẳng thể nắm bắt, thủy, hỏa, phong, không, thức giới chẳng thể nắm bắt; nhân duyên chẳng thể nắm bắt, đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chẳng thể nắm bắt; các pháp từ duyên sinh ra chẳng thể nắm bắt; vô minh chẳng thể nắm bắt, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não chẳng thể nắm bắt; Bồ thí ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt, Tịnh giới, An nhãn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt; pháp không bên trong chẳng thể nắm bắt, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh chẳng thể nắm bắt; bốn Niệm trụ chẳng thể nắm bắt, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo chẳng thể nắm bắt; Thánh đế khổ chẳng thể nắm bắt, Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng thể nắm bắt; bốn Tịch lự chẳng thể nắm bắt, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc chẳng thể nắm bắt; tám Giải thoát chẳng thể nắm bắt, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ chẳng thể nắm bắt; tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng thể nắm bắt, tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng thể nắm bắt; pháp môn giải thoát Không chẳng thể nắm bắt, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện chẳng thể nắm bắt; bậc Cực hỷ chẳng thể nắm bắt, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân chẳng thể nắm bắt; năm loại mắt chẳng thể nắm bắt, sáu phép thần thông chẳng thể nắm bắt; mười lực của Phật chẳng thể nắm bắt, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng chẳng thể nắm bắt; ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ chẳng thể nắm bắt, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc chẳng thể nắm bắt; pháp không quên mất chẳng thể nắm bắt, tánh luôn luôn xả chẳng thể nắm bắt; trí Nhất thiết chẳng thể nắm bắt, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng thể nắm bắt; quả Dự lưu chẳng thể nắm bắt, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác chẳng thể nắm bắt; tất cả hạnh Đại Bồ-tát chẳng thể nắm bắt, quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật chẳng thể nắm bắt, tất cả phàm phu chẳng thể nắm bắt, tất cả Thanh văn chẳng thể nắm bắt, tất cả Độc giác chẳng thể nắm bắt, tất cả Bồ-tát chẳng thể nắm bắt, tất cả Như Lai chẳng thể nắm bắt.

Này Xá-lợi Tử, Ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt ấy tức là Ba-la-mật-đa không chương ngại; Ba-la-mật-đa không chương ngại như thế tức là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Các Đại Bồ-tát nên học ở trong đó.

Này Xá-lợi Tử, các Đại Bồ-tát, khi học trong đó, còn chẳng đắc sự học, hướng là đắc quả vị Giác ngộ cao tột, hướng là đắc pháp Bồ-tát, hướng là đắc pháp chư Phật,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

huống là đặc pháp Độc giác, huống là đặc pháp Thanh văn, huống là đặc pháp phàm phu. Vì sao? Nay Xá-lợi Tử, vì không có một chút pháp nào có tự tánh. Trong pháp không tánh là tự tánh như thế, thì cái gì là pháp phàm phu, cái gì là pháp Dự lưu, cái gì là pháp Nhất lai, cái gì là pháp Bất hoàn, cái gì là pháp A-la-hán, cái gì là pháp Độc giác, cái gì là pháp Bồ-tát, cái gì là pháp Như Lai?

Này Xá-lợi Tử, các pháp như thế đã chẳng thể nắm bắt được, thì nương vào pháp nào mà có thể nêu bày là có Bồ-đặc-già-la? Bồ-đặc-già-la chẳng thể nắm bắt được thì làm sao có thể nói đây là phàm phu, đây là Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là Độc giác, đây là Đại Bồ-tát, đây là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác?

Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả pháp đều không có tự tánh, hoàn toàn chẳng phải thật có thì dựa vào đâu để có thể biết rõ, đây là phàm phu, đây là pháp của phàm phu, đây là Dự lưu, đây là pháp của Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là pháp của Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là pháp của Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là pháp của A-la-hán, đây là Độc giác, đây là pháp của Độc giác, đây là Đại Bồ-tát, đây là pháp của Đại Bồ-tát, đây là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, đây là pháp của Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác?

Phật dạy:

–Này Xá-lợi Tử, theo ý ông thì sao? Có phải thật có sắc, thật có thọ, tưởng, hành, thức như các phàm phu ngu si chấp chằng?

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có nhãn xứ, thật có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có sắc xứ, thật có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có nhãn giới, thật có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có sắc giới, thật có thanh, hương, vị, xúc, pháp giới như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có nhãn thức giới, thật có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có nhãn xúc, thật có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc như các phàm phu ngu si chấp chằng?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, thật có các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có địa giới, thật có thủy, hỏa, phong, không, thức giới như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có nhân duyên, thật có đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có các pháp từ duyên sinh ra như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có vô minh, thật có hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có Bồ thí ba-la-mật-đa, thật có Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có pháp không bên trong, thật có pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có bốn Niệm trụ, thật có bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có Thánh đế khổ, thật có Thánh đế tập, diệt, đạo như các phàm phu ngu si chấp chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có bốn Tĩnh lực, thật có bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có tám Giải thoát, thật có tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có tất cả pháp môn Đà-la-ni, thật có tất cả pháp môn Tam-ma-địa như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có pháp môn giải thoát Không, thật có pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có bậc Cực hỷ, thật có bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có năm loại mắt, thật có sáu phép thần thông như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có mười lực của Phật, thật có bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, thật có tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có pháp không quên mất, thật có tánh luôn luôn xả như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có trí Nhất thiết, thật có trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có quả Dự lưu, thật có quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có tất cả hạnh Đại Bồ-tát, thật có quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

–Này Xá-lợi Tử, có phải thật có phàm phu, thật có Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác như các phàm phu ngu si chấp chằng?

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không! Chỉ do điên đảo mà phàm phu ngu si có chấp như thế.

Phật dạy:

–Này Xá-lợi Tử, các Đại Bồ-tát, tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, với phương tiện thiện xảo, tuy quán các pháp đều không có tự tánh, hoàn toàn chằng phải thật có, nhưng nương theo thế tục phát tâm hướng đến quả vị Giác ngộ cao tột, vì các hữu tình mà tuy giảng nói các pháp, khiến cho họ hiểu biết chân chánh, xa lìa điên đảo.

